

BUS

BARNENS OCH UNGDOMARNAS SKÄRGÅRD

Bladet

Nr 2

- ◊ BUS-träff i Kumlinge (sid 6-7)
- ◊ Företagarnas Dag (s 12-13)
- ◊ Tävling!!!
- ◊ Fortsättning på ordlistan

BARNENS OCH UNGDOMARNAS SKÄRGÅRD

Projekt BUS är ett projekt för att utveckla delaktighet, skärgårdsidentitet och gemenskap för skärgårdsungdomar i Stockholms, Ålands, Egentliga Finlands och Västra Nylands skärgårdsområden.

Projektets huvudmålgrupp och aktörer är ungdomar mellan 13-19 år. Sekundärt nås även barn och vuxna. Projektets språk är svenska. För projektets koordinering och ekonomi ansvarar Region Åboland. För planering, verksamhet och innehåll ansvarar dessutom SKUNK på Åland och SIKO i Stockholms skärgård.

Projektets styrgrupp har deltagande ungdomsrepresentanter från samtliga regioner.
Projektets webbsida: www.moja.nu/bus

Finansiärer är Stockholms Läns Landsting, Länsstyrelsen i Stockholms Län, Ålands landskapsstyrelse Egentliga Finlands Förbund, Nylands förbund, Länsstyrelsen i Västra Finlands Län, Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete samt interreg 3A Skärgården

Region Åboland

Webbsida:
www.regionaboland.fi

BUS projektledare:

Carina Gustafsson
+358 (0)50 430 1192
carina.gustafsson@parnet.fi

Administration/ekonomi:
Siv Holmgren
+358 (0) 400 567 524
siv.holmgren@parnet.fi

SKUNK

Webbsida:
www.skunk.aland.fi

BUS projektledare

Lotta Angergård
+358 (0)400278 869
lotta.angergard@skunk.aland.fi

och
Mia Hanström
+358 (0) 400 784 871
info@skunk.aland.fi

SIKO

Webbsida:
www.siko.org.se

BUS projektledare

Agneta Österman
+46 (0)70 381 90 85
agneta.osterman@siko.org.se

och
Jonas Linell
+46 (0)750 58 54
jonas.linell@siko.org.se

Redaktion och Skribenter

Redaktion, detta nr:

- Linnea Sundblom (Föglö)
- Matilda Ingman (Ornö)
- Emma Gädda (Djurö)

Artikelförfattare:

Oskar Karlsson
Pentti Koskinen
Krista Gröndahl

Omslagsfoto:

Matilda Ingman, Ornö
Övriga bilder i tidningen har tagits av deltagare på olika arrangemang.

Faktarutan

Upplaga: 5 000 ex
Spridningsområde: Stockholms skärgård, Ålands skärgård samt Egentliga Finlands och Västra Nylands skärgårdsområden.

Tryck: Prinfo Berghs

Nästa nr:

Manusstopp: 22 april
Redaktionsträff: ca 22 april
Utgivning: maj 2007

BUS-bladet ges ut inom ramar-
na för projekt BUS (se ovan)
Artikelförfattarna är huvudsak-
ligen ungdomar (13-19 år) som
själva deltar i projektets olika
aktiviteter.

Fler redaktörer sökes

Vi söker ytterligare några re-
daktörer till kommande num-
mer. Som redaktör får resa på
redaktionsträffar och samman-
ställa tidningens innehåll med
hjälp av de bidrag som kommit
in från olika skribenter.
(Givetvis får du skriva själv ock-
så om du vill.)

Bidrag till tidningen

Alla bidrag i form av text och
bild skickas med e-post till din
lokala projektledare som också
kan svara på frågor om redak-
törsuppdraget.

Tidningsträff på Föglö

Den lilla tidningsredaktionen träffades i november på Föglö för att lära sig mer om tidningsproduktion av Elina Åkerlind, generalsekreterare i den svenska organisationen Ung Media. Tillsammans skapade vi det allra första numret av BUS-bladet.

Resan till Föglö skola

Vi åkte kvällsbåt från Stockholm och fick gå iland innan båtens frukostmatsal öppnade. De flesta på båten skulle åka med tillbaka till Sverige igen. Men inte vi!

Vi åkte vidare till Föglö och passade på att handla frukost i en affär där. Det tog lite tid innan alla var på plats men sen började vi jobba i Föglö skola.

Elina började med att fråga vad tidningen skulle heta och det

hade ingen tänkt på. Men någon kom direkt på namnet BUS-bladet och så fick det bli.

Vi fick lära oss massor om hur man använder bilder och texter. Vi valde teckensnitt till både rubrik och "brödtext".

Före träffen hade vi fått ihop en del material som vi nu placerade ut på olika sidor. Vi gjorde också en plan för nästa nummer. Alla ville ha mycket bilder!

På hemresan var vi överens om att vi skulle försöka få ut tidningen före jullovet även om det blev bråttom. Ifall något skulle bli fel så fick vi lära oss av det och göra ett bättre nummer nästa gång.

Och visst blev det en del tokigheter. Vi fick massor med hjälp från tryckeriet med bilder som var för dåliga och texter som hamnade snett.

Det mesta hann vi rätta till men inte allt..

Tryckfelsnisse berättar

I första numret av BUS-bladet blev det en del misstag här och var.

Det försvann t ex namn på artikelförfattare:

Resan till Nagu skrevs av Matilda Ingman.

Återträff på Utö skrevs av Elin Thomasson

En butik i Houtskär skrevs av Felicia Hansen

Älgjakten—äländsk högtid skrevs av Josephine Thörnroos

vill du ha fler exemplar av förra numret går det bra att kontakta din projektledare så postar vi.

Skicka gärna material till kommande nummer.

Bilder måste vara av bra kvalitet. Skicka originalbilder utan att minska eller komprimera dem på något sätt. Klistra inte in bilderna i textdokument.

Texter kan vara skriva i Word eller Works eller nåt annat vanligt ordbehandlingsprogram. Det går också att skriva direkt i e-posten om du vill.

Skicka texter och bilder med e-post till din projektledare

Festivalplanering på Uncan

Till sommaren kommer BUS-projektet att avslutas med ett litet läger med plats för ungefär 150 deltagare. Festivalen kommer att hållas på Lappo i Ålands skärgård.

Lite planering krävs

För att denna festival ska bli av krävs lite planering. Därför träffades ett gäng ungdomar och ledare i Mariehamn för att försöka kämpa fram lite idéer till hur det hela skall gå till. Tyvärr kom inga ungdomar från Stockholms skärgård, utan Jonas kom ensam. Detta ledde till att alla kunde dra citat ur Radio Pleppo (finlandssvenskt humorradioprogram som sänds i radio extrem kl 12.00 på fredagar med repris kl. 15.00 på söndagar) utan att någon var oförstående.

Brainstorming

Brainstormingen kom i alla fall igång efter lite krukuppvärmning, och mängder av workshopidéer dök upp. (Vatten-skidåkning, karaoke, vildmarks-liv, låtskrivning, Spa...) Och en del idéer på andra aktiviteter. (Matkrig, hopp-slott, vattenkrig, studsbollsrace, snöbollskrig, "pimp my bike", lerkrig...) Listorna blev noga genomgådda och rensade. Vilket nog behöv-

des. Det funderades lite över hur man skulle hinna lära känna alla 150 personer. Stafett-löpning mellan workshopsen?

Paus för lunch. Inne på ungdomsgården Uncan serverades kebab och hamburgare från gatuköket Draken. Kebabsås över hela huset, men alla var nöjda. Efter lite basket, pingis och biljard fortsatte diskussionerna.

Bowling

Efter att ha bestämt datum och plats för nästa planeringsträff begav sig hela gänget till bowlinghallen. Vilket resulterade i att undertecknad blev totalt utklassad. Det var kul...

Efter en del galna lekar på hotellrummen blev det middag på Park restaurang och hotell där icke-ålännarna bodde. Gänget fick sällskap av kvällens underhållning, Sara Strandberg och Emil Grönvall, som senare uppträdde med lite musik tillsammans med Lena Thomasson.

Tv-spel, biljard och dart följde sedan på ungdomsgården Café Mug. Sara, Emil och Lena fick stående ovationer (det fanns inte många stolar i rummet) och alla (nästan) sjöng med i någon konstig finsk låt.

Hoppas att nästa planeringsdag blir lika lyckad.

Elin Thomasson, från Kökar i Ålands skärgård.

Författaren till denna artikel har aldrig varit till Lappo, och är inte så insatt i hur det ser ut, hur många människor det bor där eller riktigt hur stor den är. Men det är i alla fall en liten, liten ö som hör till Brändö kommun. (Eller?)

iniö-ungdomar besöker Brändö

grupparbete om skärgårdens framtid. Efter det åkte vi hem.

På färjan fick vi skriva detta, vi blev mutade med mat.

Oskar Karlsson och Pentti Koskinen

Tisdagen 23.1.07 besökte två ungdomar från Iniö i Åbolands skärgård de ungdomar som går i Brändö skola i Ålands skärgård.

Oskars och Penttis berättelse

Idag har vi varit i Brändö. Vi åkte över med färjan Aurora till Gustavs. Därifrån åkte vi med bil till färjefästet i Osnäs. Från Osnäs åkte vi med färjan Vigen till Brändö.

Vi åt mat i Brändös tillfälliga skola och pratade vi lite med Brändöborna. Sen gick vi ut och gick i Brändöbyn och de berättade lite om Brändö och vad man gör där. De visade oss också den nya idrottshallen som byggs nära skolan som renoveras som bäst.

Sen gick vi tillbaks till den tillfälliga skolan och vi prata och lekte lite, vi ritade också våra familjer, drömmar och hobbyn med fel hand. Vi lekte också olika lekar i ring. Sen hade vi

Faktaruta

Oskar och Pentti går i åk. 7 och 8. Dessutom går där en flicka på åk 7. I år går där ingen i åk. 9.

I de lägre klasserna går det däremot flera elever så om ett par år har Iniö flera ungdomar än tre i högstadietåldern.

MOPPO TRÄFF i Kimito 12 maj

Reservera en lördag för dig och din mopo/moppe i Kimito. Kom med och testa dina talanger på en trickbana, kolla vad "pimp my bike" kan innebära m.m. Följ med anslagstavlan i skolan.

Ni som bor i Sverige eller på Åland kan vänta på en inbjudan till träffen via BUS.

För tips och ideer kolla:

<http://www.spunk.nl/article/article.php?id=1095716691312>

emma och Linnea skriver om...

Vi var en klen samling svenskar som stod vid Viking Line terminalen kl.07.15 på fredagsmorgonen den nionde februari. Trötta och varma med förväntningar i bagaget...

När alla deltagande personer och all packning kommit på båten fick vi vår första måltid på resan. Efter en intressant, något slafsigt, frukost kallade ledarna oss till en konferens. Vi slogs lätt om korgen med mintkarameller som stod på ett av bordet, när alla var nöjda började vi bekanta oss med varandra genom en lek där man kastar en apelsin till varandra för att lära sig deras namn.

Apelsinkonferens

När alla hade fått apelsinen i sin hand och fått rabbla upp namn, ålder, skostorlek, boende, familj och andra intressant fakta om sig själv blev vi indelade i grupper där vi utvärderade första numret av BUS-bladet, vilket tog sin lilla tid.

Väl på Åland fick vi gå till buss-hållplatsen, redan vid det här laget tror jag att ledarna ångrade att dom tagit på sig det här uppdraget. När vi satt på bussen var dom flesta möra efter promenaden och ville sova, som tur var tog det ett tag innan vi kom fram till färjan som skulle ta oss till Kumlinge, som ligger i Ålands skärgård.

Med alla väskor i behåll och efter en kort bilfärd kom vi fram till skolan där vi skulle spendera den närmsta helgen. Slitna slä-

pade vi oss upp till det klassrum vi blivigt inkvarterade i. När alla hade fått sina saker på plats var gick vi ner för att träffa alla andra som deltog i träffen.

Kall promenad

När alla blivit indelade i grupper, pratat om oss själva, om andra, om våra skolor, våra hem mm och blivit presenterade för alla andra blev vi omplacerade i nya grupper och utslängda i skogen med ficklampor, papper och penna. Grupperna snubblade runt i skogen på jakt efter reflexer och frågor.

Efter denna rätt jobbiga och otroligt kalla "motionsrunda" fick vi komma in i värmen igen där vi lämnade in våra svar och fick varva ner innan kvällens musikhappening drog igång. När detta roliga spektakel var över och alla fått sitt nattfika gick vi till sängs, eller golv då vi sov i sovsäckar på klassrumsgolven.

Workshops andra dagen

Andra dagen på BUS-träffen blev vi indelade i olika workshopsgrupper. Där fanns bla. Radio, Djur/Jakt, Bildspel, Bild,

Blogg och BUS-bladet. Sen fanns det också Kockduellen där tre grupper skulle göra tre olika efterrätter som skulle bli bedömda i utseende och smak av oss andra. Efter timmar av flitigt arbete kom äntligen kvällen och alla kastade sig raskt på efterrätterna, som såg extremt proffsiga ut.

Sista dagen blev det inte så mycket gjort; vid frukosten gav alla workshops en liten redovisning om vad dom gjort under helgen och sedan var det bara städningen kvar.

Alla kom hem igen!

Alla lämnade Kumlinge BUS-träffen i olika etapper, först allt folk från Åland, sedan Finland och till sist Sverige. Alla som hade åkt med på träffen kom faktiskt hem igen! Helt otroligt eftersom jag helt seriöst trodde vi skulle tappa bort minst tre personer, inga namn nämnda men efter en viss incident med ett visst dörrhandtag började man att tvivla. Resan hem var rätt så behaglig, vi kom hem sent på kvällen/natten på söndagen.

BUS-träffen var riktigt rolig, men det bästa var ändå att få komma hem.

Det stämmer allt, det gamla talesättet; Borta bra, men hemma bäst.

Emma Gädda

...andra BUS-träffen

Sjuka workshopledare

Vi i ålänningar kom fram lagom till middagen och när vi satt i matsalen fick vi reda på att några av workshopsledarna inte kunde komma, därför att; en var sjuk, en låg på BB och den sista vars mamma precis hade gått bort. Men som med det mesta ordnade det sig till slut, som tur var. Efter matpausen var det dags att leka och lära känna varandra vår uppgift var att rita och skriva lite kort om oss själva för att sedan presentera det för de övriga på lägret.

Nattbingo med fjäsk

Sen skulle vi gå ut på nattbingo i mörkret. Själva poängen med det hela -tror jag- var mest att fjäska för ledarna så mycket som det bara gick, den som hade fjäskat minst fick ganska stora poängavdrag, min grupp kom på en välförtjänt fjärdeplats, ja det tror jag i alla fall.

TBE uppträdde

Sedan var det dags för banden att uppträda, TBE Alla samlades i gymnasalen, ljuset släcktes ner och först ut var Lena Thomasson, Sara Strandberg och Emil Grönvall som körde några lugna låtar innan hårdrocken brakade loss med Father Evas tur och sist TBE.

Det var fullt ös, de flesta stod och hoppade och dansade och såg ut att digga för fulla muggar! Alla banden var verkligen jättebra, fast de är så unga kan de allt sina saker. Efter alla framträdanden var det läggdags, vi skulle upp tidigt.

Arbete hela lördagen

Nästa dag, lördag, skulle vi börja arbeta med vår workshop: fotografering, inspelning av film, kockduell osv. Detta gjorde vi så gott som hela dagen.

Efter middagen samlades alla i gymnasalen igen, nu var det vi på lägret som skulle stå för lekandet Vi lekte till exempel en katt- och råttor variant, fast vi hade döpt den till Apan - och bananen, så lekte vi en flörtlek och många andra lekar. Efter lekarna var det filmdags! Vi tittade på "Torkel i knipa" en sjuk men rolig film.

Sista dagen

På söndag fick vi lite sovmorgon. Nu var det redan sista dagen, allt hade gått superfort. I dag samlades vi i matsalen för att sammanfatta vad alla hade hunnit med under lägret och snart, alldeles för snart, var det dags att åka hem igen. Först åkte åbolänningarna, sedan vi från Föglö och Kökar och sist svenskarna.

Jahapp, ännu ett BUS-läger till ända, men snart blir det ett nytt, i april, som man inte vill missa. Och till den som aldrig har varit på ett BUS-läger förr och råkar läsa detta: Åk! Det skall jag i alla fall, vi kanske ses!

Linnea Sundblom

en liten bildkavalkad...

Mopoträffplanering

snabbköpskassörskan

Vinnarbidraget

"BUS = vi"

Hey Joe!

Kylig promenad

...Från olika BUsträffar

Specialbehandling

Brottningsmatch

Mellanmålsdax

Musikaliskt

Intervjuad för Radion

Korridorubadur

Knapptillverkning

"Tävling—känner du dina BUS-kompisar?"

Redaktionen har intervjuat och fotograferat några av deltagarna på Kumlinge

Här är deras namn, skonummer och beskrivning av sig själva

- ◇ Isac Andersson 40-41 Skärgårdsbo.
- ◇ Emma Gädda 42-43, komplex.
- ◇ Hanna Malmberg 42, Hannig.
- ◇ Per Granquist 42, flummig.
- ◇ Lucas Grönvall, vet ej, nervös
- ◇ Matilda Ingman, 38 å en halv
- ◇ Jonas Linell 42, pepparkaksberoende.
- ◇ Elin Thomasson. 36, Glad.
- ◇ Milla Vainio 39-40, underlig.
- ◇ Johanna Aaltonen, 38, social.
- ◇ Ramona Nygård 41 -42, Envis

Alla fick svara på dessa frågor:

1. Vad skulle du vara om du vore ett köksredskap, och varför?
2. Beskriv dig själv med ett skärgårdsrelaterat ord.
3. Vad tänker du på när du hör ordet Glada.
4. Vad tänker du på när du hör ordet Skarv.
5. Vad tänker du på när du hör ordet igelkott.

Dessa svar fick vi:

Svar A.

1. Slickepott, för att det är det skönaste som finns.
3. Sjöfågel.
4. Listskarv.
5. Blodsugande kotte

Svar B

1. Kökskniv (är vass i käften)
2. Tolloger
3. Djur/jakt
4. Fågel
5. Söta

Svar C

1. Multiköksredskap (typ Magic Bullet (flexibel)

2. Veloger
3. Fågel och min tyskalärare
4. Två saker möts och blir ett.
5. Skoborste.

Svar D

1. Visp (därför)
2. Horisont (har du sånt?)
3. Fågel
4. Fågel
5. Jaha.

Svar E

1. Elvisp (snurrig)
2. Vattnig
3. Rebecca Åkerström
4. Scouterna
5. Igelkott.

Svar F

1. Sked (rolig)
2. Ohumoristisk
3. Ketchup
4. Mellanrum mellan två berg.
5. En sten.

Svar G

1. Visp (grädde)
2. Bonde
3. Milla och Linda.
4. Mellanrum mellan två plankor.
5. Mjölk.

Svar H

1. Kniv (vass och hård)
2. Håv
3. BUS
4. Fågelskit
5. Mjölk.

Svar I

1. Osthyvel (det första jag tänkte på)
2. Jägare
3. Smile
4. Fågel
5. Pontus.

Svar J

1. Bunke (blandig... ööh)
2. Jollrig
3. Får
4. Mellanrum
5. Slät yta (mjuk att klappa på)

Svar K

1. Smörkniv (häftig)
2. Färja
3. Glada människor.
4. Snöre
5. Taggig

Svar L

1. Rivjärn (trilskas alltid)
2. Stormig
3. 9B (nije be)
4. Död
5. Pingvin.

Så här ser personerna ut

Para ihop varje namn med ett intervjusvar och en bild
Exempelvis så här: **Kalle Anka** har lämnat **Svar B** och syns på **bild 11**

Skicka in svaret med e-post till agneta@moja.nu senast den 10 april så är du med och tävlar om ett fint pris. Prisutdelning sker på nästa BUS-träff. Kan vinnaren inte vara med då skickar vi förstås hem priset per post i stället. (De rätta svaren kommer i nästa nummer)

Sjöräddningen i Finland

I Nagu på BUS fick de som valt sjöräddningsworkshopen åka P/V Galilei i vågorna och P/V Paroc fick man köra.

Sjöräddningssällskapet i Finland startade 27 mars 1897. Verksamheten har utvecklats mycket efter det, särskilt på 1960-talet, till insjöområdet.

Fem regioner

Verksamheten är indelad i fem regioner:

Bottniska viken Norra Finland, Päijänne och Kumoälv, Vuoksens insjösystem, Skärgårdshavet och Finska viken.

Sjöräddningssällskapet har 59 medlemsföreningar, varav 29 st finns längs kusten och 30 st i insjöområdena. Sällskapet har 140 båtar runt om i Finland. Flaggskippet är P/R Jen-

ny Wihuri med hemhamnen i Helsingfors.

Utbildningscenter

I Boistö (utanför Lovisa) ligger utbildningscentret. Där besättningen utbildas. Det ordnas olika slags kurser, t.ex. besättningskurser, ungdomsledare, sökning och räddningskurser och Radarkurser

40 aktiva sjöräddare

Pargas sjöräddningssällskapet startade år 1985 och har ca. 300 medlemmar, varav ca. 40 st är aktiva sjöräddare.

Pargas håller på att sammanställas med Korpo sjöräddarna till Sjöräddningssällskapet Syd-

väst. Verksamheten grundar sig på att rädda liv.

Man far ut på sitt räddningsområde (Skärgårdshavet på Pargas södra sida) och kör runt, gör uppdrag vid behov.

Krista Gröndahl

Pargas sjöräddarna har två räddnings båtar (P/V): P/V Paroc och P/V Galilei.

P/V Paroc är byggd år 2002 och går 19k nop som hastigast, till besättningen hör 3-6 personer. P/V Paroc är 14 m lång och 4,5 m bredd och väger 13 ton.

P/V Galilei är byggd år 1980, men under år 2006 har man lagat om den.

P/V Galilei går 32 knop som hastigast, till besättningen hör 2-3 personer. P/V Galilei är 6,9 m lång och 2,3 m bredd och väger 1,3 ton.

Mer information: www.smps.fi (även sidor på svenska)

Vill du veta hur svenska sjöräddningssällskapet fungerar kan du surfa till <http://www.ssrs.se/>

Information om det åländska sjöräddningssällskapet finns på: <http://www.sjoraddningen.aland.fi/>

Livräddningsbåt på semester

Företagarnas dag på Sandhamn

Anteckningar från BUS – besök på Företagarnas Dag på Sandhamn 23 nov 2006
Med på mötet var Nathalie Zambon, Filippa Nelin, Sophie Bridell, Lina Almgren, (alla från årskurs 8 på Djurö) samt Ellinor Westerberg. Alla har bidragit med sina anteckningar från mötet

Intressant att få veta hur det fungerar

Jag tycker att det var intressant att sitta med på det här mötet. Jag som ungdom hade inte så mycket med dom här frågorna att göra men ungdomar borde bli mer involverade i hur småföretagen får jobba. Hur allt i företagsvärlden på öarna fungerar. Skillnader osv.

Jag tycker det är bra att man meddelar vuxna att vi finns.

Det kanske skulle vara en bra idé att ha några föredrag i skolorna om detta så att informationen går ut till "framtiden". Alltså vi ungdomar! Det skulle vara roligt och jag tror att företagen skulle tjäna på det. Jag håller med på dom flesta punkterna men det var ganska mycket som jag inte förstår. därför borde någon komma ut till olika klasser och förklara lite mer.

Jag tycker att vi barn i BUS borde få lära oss mer om allt som de på vuxenmötena tar upp. T ex vad är "konjunktur"? Vad är det??? Jag menar att vi borde kanske få gå en kurs och lära oss mer om det som tas upp. För då kanske vi lättare kan påverka de vuxnas problem och försöka hitta en lösning som både hjälper oss ungdomar och de äldre.

Barn och ungdomar i skärgården behöver bredband till skolarbete och kontakt med vänner och andra på fastlandet.

Ang planer på att få tillgång till en brygga på Strandvägen:

Det är bra tycker jag, då kan man komma/boka plats. Jag tycker det borde gå att nästa komma och åka som man vill om man ringer innan och kollar av så det finns plats att lägga till, då ska man inte heller ta dom med stora båtar eller rika-re personer utan att alla har samma rättigheter till plats vid bryggan

Dan Löfgren och Kjell Bjurman från Företagarna Skärgården

En idé jag kom på under presentationen:

Jag tycker man borde starta upp något sorts försäkringsföretag t ex om man får översvämning i sitt hus ute i skärgården så då är det lättare om det finns något sånt bolag på nån ö i närheten.

För då behöver man ju inte åka hela vägen till stan för att få hjälp utan då kanske det kan komma någon mycket lättare och kan kolla skadan och kanske kan hjälpa till att fixa den.

För då kan man kanske göra ett stort företag och kan anställa många både från skärgården och kanske från stan. Eftersom det då blir mer folk som måste ut i skärgården så kanske man måste öka båtarna så dom går oftare.

Då blir det bra för många tycker jag. Men det är bara en tanke.

anteckningar från olika workshops

”viktigaste företagsfrågan”

- Hur kan småföretag samarbeta för att lättare kunna ta lite större uppdrag?
- Företag ska finnas på nätet så att elever ska kunna få tag på dom och hitta information
- Viktigt att få veta att det går att skaffa eget (i st f anställning)
- Lärlingslön, öka på efter ett tag. Högre lön för dom som jobbat länge
- Arbetspool
- Tillsynen bör anpassas till de små företagen. Initiativ behövs. Finns det inga vettiga saker att rikta in sig på i skärgården. Konkreta produkter att hitta.
- Är turism en stor framtidsgrej??? Hur ska man förlänga säsongen i skärgården? Mer intressant om det blir fler saker att uppleva på en viss ö. Uthållighet behövs.
- Måste våga satsa.

Man borde satsa mer på det vi har som mest och vackrast av – Skärgårdens vackra miljö

- Samma villkor i skärgård och fastland? Finns ej – men värt att försöka få det mer jämt? se alla fördelar inom företagandet i skärgården.
- Transporter. Året runt
- Bostäder så att personalen kan bo nära

”infrastruktur”

- Post – kommer inte alltid fram. Kommunfråga
- tele
- bredband
- vägar – transporter till och från hemmet
- transporter/persontransporter, man ska kunna ringa till taxibåtarna vid senare och tidigare tider. Införa ringtaxi.
- Ta kontakt med kommun och Waxholmsbolaget.
- Försöka få en samsyn mellan persontransporter och taxibåt.
- bredband behövs så att läkaren på fastlandet kan få kontakt via telefon, fax, mail med sin patient.
- Infrastrukturen kan inte bli densamma som på fastlandet.

Fler funderingar...

Om man t ex bygger någon viktig verkstad/fabrik eller något sånt på en ö kanske båttrafiken blir bättre och går oftare.

Ett problem är skolan om man t ex bor på någon ö i skärgården långt ut. Och nu så stänger många skärgårdsskolor. Hur gör man då? Då måste man fixa med båtar och så, då borde man kunna ta det till ett argument för Waxholmsbolaget för det är en viktig punkt tycker jag som ungdom.

För om man anpassar båtarna så kanske det inte bara är sommargäster som bor i skärgården utan då kanske det är flera som bor permanent. Om det blir fler permanentbor så tjänar Waxholmsbolaget mer eftersom det är fler som måste kunna åka då behövs det arbetskraft till båtarna vilket är ganska bra tycker jag.

Om man pratar med kommunen så kanske dom hjälper till att trycka på förslaget!

Man kanske t o m gör en undersökning om frågan och till slut kanske förslaget genomförs.

Om nästa BUS-träff...

Tredje BUS-träffen

Vi kommer att vara på en gammal fästning—Vaxholms Kastell— som ligger på en egen ö utanför Stockholm och Vaxholm. Temat är företagsamhet.

Att vara företagsam är att hitta på saker själv i stället för att sitta och vänta på att någon annan gör nåt.

Programmet är inte riktigt klart när detta skrivs men vi får besök av ungdomar från olika organisationer och/eller gymnasieskolor. Det blir kul workshopar och vi hälsar på hos skärgårdsföretagare i närheten.

Dessutom får vi öva samarbete och leka "fångarna på Kastellet" i fortets spännande, gamla lokaler.

Program och detaljerad inbjudan skickas ut under mars månad.

Kastellet ligger på en egen ö utanför Vaxholm. Fästningen började byggas av Gustav Vasa i mitten av 1500-talet. Idag finns det Bed & Breakfast och konferenslokaler i det gamla fortet.

Här finns också svenska försvarsmaktens största museum där man kan följa skärgårdsförsvarets historia de senaste 500 åren.

Läs mer på www.kastellet.se

BUS på internet

Uppdaterad information om BUS finns oftast på någon av de tre [www-adresserna](#) här till höger.

Härifrån kan man också ladda hem sådant som produceras under BUS-träffar, t ex bildspel, radioprogram och BUS-blad.

Tipsa oss gärna om du har egna förslag på hur vi kan förbättra sidorna.

Hör av dig till din projektledare om du vill veta mer eller har frågor.

SKUNK:s hemsida: <http://www.skunk.ax/>
REGION ÅBOLAND:
<http://www.turunmaanseutu.fi/index.php?id=582><http://www.moja.nu/bus/>

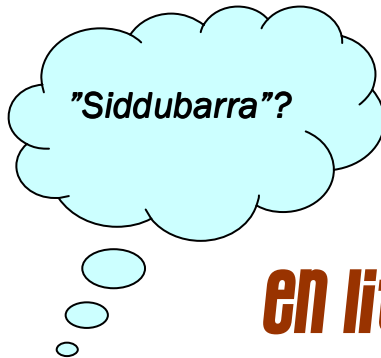
Skrattar eller grinar han?

Kaffeporo, kaffeslask eller kaffesump

Gå på utetuppen eller utedasset?

Fyllkaka eller tårta?

en liten ordlista (forts från föreg. nr)

passlig
tråta
läppfett
slattnig
skrapa bulle

rosk
parktant
länka
hassa pengar
få muntur

fyllkaka
sätt fast fönstret
mojn
pannlapp
ritad film

äppel
grina
pirra
jag kommer nog
jultomte

julgubbe
tutt
håsa
glansbild
paff
kaffeporo
remont

lagom
pilla in
cerat/lypsyl
slapp
sladdbarn

skräp
lekledare (i park)
jogga
slösa pengar
få ordet

tårta med fyllning
stäng fönstret
tjenare
grytlapp
tecknad film

äpple
skratta
gråta
jag kommer helt säkert
tomtenisse

jultomte
napp
jäkta/skynda
bokmärke
papp
kaffesump
renovering

rådda
simstrand
don

skönskrinning
småkusin
stritta vatten
utetupp
jag hämtar blommor

tambur
ostsemla
gummi
söndra
pannlapp

stöka till
badstrand
arbete

konståkning
syssling
stänka vatten
utedass
jag tar med blommor

hall (i bostad)
ostsmörgås
sudd
ha sönder
grytlapp

Lite åländska

bölar man när svenskar gråter och finlandssvenskar pirrar
stressar man när svenskar jäktar och finlandssvenskar håsar

Fler språktips

När en finlandssvensk person söker sina barn på dagis är det samma som när svensken hämtar sina barn

Jag slipper och göra läxan i kväll är samma som svenskans Jag kan göra läxan i kväll!

Bråka inte med BUS-redaktionen: Linnea Sundblom, Föglö, Matilda Ingman, Ornö, Emma Gädda, Djurö

Detta händer i BUS 2007

<p>Januari 20-21 jan: Festivalplanering på Åland</p>	<p>Februari 9-11 feb: BUS-träff på Åland (Kumlinge) (tema media) Redaktionsmöte</p>	<p>Mars BUS-bladet nr 2 ges ut Besök på Båtmässan Besök på Vildmarksmässan</p>
<p>April 20-22 apr: BUS-träff i Sverige (Vaxholm) (tema företagsamhet) Redaktionsmöte</p>	<p>Maj BUS-bladet nr 3 ges ut Mopoträff i Finland (Nagu)</p>	<p>Juni 15-17 juni BUS-festival på Åland (Lappo) (BUS-bladet nr 4 ges ut efter festivalen)</p>

Dessutom blir det ett antal mindre träffar där datum fastställs senare.

Mer information om olika aktiviteter lämnas av lokala projektledare (se sidan 1) eller på BUS hemsida (www.moja.nu/bus). Alla skärgårdsungdomar är välkomna till olika arrangemang även om antalet platser tyvärr måste begränsas och även fördelas någorlunda jämnt mellan regionerna. Var inte rädd för att ta kontakt eller anmäla dig, vi vill gärna ha nya deltagare till träffarna.

Till BUS-träffarna finns ca 40-50 platser totalt. Till den avslutande festivalen 100-150 platser.